

ŞİRKETLER HUKUKU & FİKRİ HAKLAR

**“Etohum Girişimcilik Kampı”
14 Kasım 2009 – İSTANBUL**

Av.Erdem TÜRKEKUL

Şirketler Hukuku / Başlıklar

Şahıs Şirketi & Sermaye Şirketi / Farklar

**Şirket Kuruluş / Anonim Şirket
(Şirket Kuruluşunda Dikkat Edilecek Noktalar)**

Hissedarlar Sözleşmeleri

Şahıs Şirketi & Sermaye Şirketi

- Şahıs şirketi

Adi şirket (BK.ilgili mevzuat)

Kollektif Şirketler

Komandit Şirketler

- Sermaye şirketi

Anonim şirket

Limited şirket

Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketler

Şahıs Şirketi & Sermaye Şirketi Farkları

Şahıs Şirketleri ile Sermaye Şirketleri arasındaki farklar şu şekilde sayılabilir :

- Şahıs şirketlerinde, şirket borçlarından dolayı sorumluluk sınırsız ve müteselsildir Sermaye şirketlerinde ortağın şirket borçları ile sorumluluğu yükümlülük altına girdiği sermaye miktarı ile sınırlıdır.
- Şahıs şirketlerinde kural olarak her ortağın şirketi yönetim ve temsil hakkı olmasına rağmen, Sermaye şirketlerinde şirketin yönetim, temsil ve denetimi organları tarafından yapılır.

Şirket Kuruluş / Anonim Şirket

Anonim şirket;

en az beş kişinin,
belli bir iktisadi gaye ve konu ile uğraşmak üzere,
bir unvan altında kurdukları,
esas sermayesi belirli ve paylara bölünmüş,
ortaklarının sorumluluğu yüklendiği sermaye payı ile sınırlı,
tüzel kişiliğe sahip
bir ticaret şirketidir.

A.Ş. Anasözleşme - 1

- Kurucular tarafından, yasaya uygun olarak seçilmiş, anonim şirket kelimelerini ihtiva eden şirket unvanı.
- Kurulacak şirketin merkezinin adresi.
- Şirket konusunun belirtilmesi.
- Şirketin yönetim kurulu ve denetçilerinin kaç kişiden oluşacağı. Yönetim kurulunda en az 3 üye bulunmak zorundadır; ancak denetçi veya denetçiler için böyle bir zorunluluk yoktur.
- Şirketin yönetim kurulu ve denetçilerinin seçim şekli ve bunların görevleri ile yönetim işlerinin nasıl yapılacağı belirtilmelidir.

A.Ş. Anasözleşme - 2

- Şirketin sermayesi, ortakların payları ve sermayenin ödenme yöntemi gösterilmelidir.
- Genel kurulun ne şekilde toplanacağı ve şirkete ait ilanların ne şekilde yapılacağı belirtilmesi zorunludur.
- Kurucu ortakların adları, soyadları veya unvanları ile ikamet adresleri, uyrukları ve TC Kimlik numaraları tam olarak belirtilmelidir.
- Karın dağıtım şekli, hesap dönemi, yedek akçelerin ayrılması gibi hususlar belirtilmelidir.
- Şirket bir süre için kurulmak isteniyorsa, bu sürenin de anasözleşmede yazılması gerekir.

Dikkat Edilecek Noktalar - 1

Unvan :

Ticaret ünvanı ve bu ünvanda yer alan ekler Türkçe olmalıdır. Ancak şirketin faaliyet konusuna giren mal ve hizmetin tanıtıcı ad veya markasının yabancı dilde olması, bunların Türkçe karşılığının bulunmaması ya da ortak olarak bir yabancıнын yer alması durumunda yabancı kelime kullanılabilir. Bununla birlikte; ünvanlarda “Türk” ve/veya “Türkiye” isimlerinin kullanılması yasaktır.

Ticaret ünvanında işletme konusu da, şirket ana sözleşmesindeki konu ile ilgili düzenlemeye paralel olarak en azından sektörel bazda somut bir biçimde zikredilmelidir.

Dikkat Edilecek Noktalar - 2

Konusu :

Şirketin anasözleşmesine yazılabilecek amaç ve konular ticaret ünvanında gösterilen konularla sınırlıdır.

Rekabet yasağı açısından değerlendirme yapılmalıdır.

Temsil ve İlam / Yetkinin kullanımı :

Şirketi kimlerin temsil ve ilam edeceği, münferit imza ya da müşterek imza gibi belirlenecektir.

Sermaye :

Nakdi veya aynı sermaye olabilir. Nakdi olacak ise peşin ödeme kaldırılmış olmakla beraber ödeme zamanı belirtilecek. (1/4'ü tescilden üç ay içinde bakiyesi üç yıl içinde)

Aynı sermayede değer Mahkemeden bilirkişi eliyle tespit edilir.

Dikkat Edilecek Noktalar - 3

Pay durumu / Özel pay :

Dilenirse, özel pay şekilleri yapılabilir. A grubu, B grubu ve C grubu gibi. Bu gruplara kanunun amir hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla özel haklar verilebilir. Örneğin sermaye oranı ne olursa olsun B grubundan bir kişinin yönetim kurulunda yer alması... Genel Kurul kararlarında ayrıcalık... gibi

Pay devri veya diğer konularda sınır :

İstenirse pay devriyle ilgili konularda da sınırlayıcı hükümler tespit edilebilir. Pay grupları arasında farklar yaratılabilir.

Şarta bağlı / Öncelikli Alım / Birlikte satım vs...

Hissedarlar Sözleşmesi

Hissedarlar Sözleşmesi;
sözleşme tarafları arasında sonuç doğuran taahhüt sözleşmeleridir.

Hakların kullanılması, hisse devri, alım / satım taahhütleri vs... çeşitli konularda yapılabilir.

Fikri Haklar

Fikri haklar, en geniş tanımıyla hem eser sahipleri ile bağlantılı hak sahiplerinin (icracı sanatçılar, müzik yapımcıları, film yapımcıları ve radyo-televizyon kuruluşları) haklarını hem de sınai hak (marka, patent, coğrafi işaret, endüstriyel tasarım vs.) sahiplerine tanınan hakları ifade etmektedir.

Eser Sahipleri ve Bağlantılı Haklar

Yasal Mevzuat

Eser Sahipleri ile Bağlantılı Hak sahiplerinin haklarını ; kullanım koşullarını ; koruma yollarını belirleyen temel düzenleme 1951 tarihli 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'dur.

Eser

- Sahibinin hususiyetini taşıması,
- Şekillenmiş olması,
- Kanunda sayılan eser türlerinden birine girmesi,
gerekmektedir.

Kanunumuzda belirlenmiş olan eser kategorileri şunlardır:

- İlim ve Edebiyat Eserleri
- Güzel Sanat Eserleri
- Musiki Eserleri
- Sinema Eserleri
(Veri Tabanları)

Hak Sahipleri / 1

5846 sayılı FSEK.m.8/1

“Bir eserin sahibi onu meydana getirendir.”

5846 sayılı FSEK.m.10/1,3

“Birden fazla kimsenin iştirakiyle vücuda getirilen eser ayrılmaz bir bütün teşkil ediyorsa, eserin sahibi onu meydana getirenlerin birliğidir.

...

Birden fazla kimsenin iştiraki ile vücuda getirilen eser, ayrılmaz bir bütün teşkil ediyorsa, bir sözleşmede veya hizmet şartlarında veya eser meydana getirildiğinde yürürlükte olan herhangi bir yasada aksi öngörülmediği takdirde birlikte eser üzerindeki haklar eser sahiplerini bir araya getiren gerçek veya tüzel kişi tarafından kullanılır”

Hak Sahipleri / 2

5846 sayılı FSEK.m.18/2

“
...

Aralarındaki özel sözleşmeden veya işin mahiyetinden aksi anlaşılmadıkça ; memur, hizmetli ve işçilerin işlerini görürken meydana getirdikleri eserler üzerindeki haklar bunları çalıştıran veya tayin edenlerce kullanılır.”

Hak Sahipleri / 3

Bağlantılı Haklar

- İcracı Sanatçılar
- Müzik Yapımcıları
- Film Yapımcıları
- Radyo ve Televizyon Kuruluşları

Haklar

- Mali Haklar

1.İşleme Hakkı (m.21)

2.Çoğaltma Hakkı (m.22)

3.Yayma Hakkı (m.23)

4.Temsil Hakkı (m.24)

5.İşaret, Ses ve/veya Görüntü

Nakline Yarayan Araçlarla Umuma

İletim Hakkı (m.25)

- Manevi Haklar

1.Umuma Arz Selahiyeti (Eserin
yayınlama zamanı ve tarzını tayin)
(m.14)

2.Adın Belirtilmesi Selahiyeti (m.15)

3.Eserde Değişiklik Yapılmasını
Menetmek (m.16)

Sözleşme ve Tasarruflar

- Devir (m.48)
- Ruhsat (Kullanma Hakkı) (m.48, 56)
 - Tam
 - Basit

(Mali Haklara ilişkin sözleşme ve tasarrufların yazılı olması ve konuları olan hakların ayrı ayrı gösterilmesi şarttır. m.52)

(Eser henüz vücuda getirilmeden veya tamamlanmadan yapılan tasarruf muameleleri batıldır. / Tasarruf muamelelerine ait taahhütler geçerlidir. m.50)

Koruma Yolları / 1

- **Hukuk**

- Tecavüzün Kaldırılması (m.66)
- Manevi Haklara Tecavüz (m.67)
- Mali Haklara Tecavüz (m.68)
- Tecavüzün Önlenmesi (m.69)
- Tazminat (m.70)

- **Ceza**

- Manevi, Mali veya Bağlantılı Haklara Tecavüz (m.71)
- Koruyucu Programları Etkisiz Kılmaya Yönelik Hazırlık Hareketleri (m.72)

Koruma Yolları / Hukuk

- Tespit
- Tecavüzün önlenmesi, kaldırılması
- İhtiyati Tedbir (m.77)
- Sözleşme yapılmış olması halinde istenebilecek miktarın üç kat fazlası (m.68)
- Tazminat (m.70)
- Hükmün ilanı (m.78)
- Gümrüklerde Geçici Olarak El Koyma (m.77)

Koruma Yolları / Ceza

- **Şikayet / Savcılık**

Arama,

El koyma

- **Mahkeme**

El koyma, teknik araçların mühürlenmesi

1 yıl / 5 yıl hapis – İdari para cezası

Müsadere / imha

Cezanın geri bırakılması

- **Fail**

Bilgisayar Programları / 1

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu m.1b/g

“Bilgisayar Programı : Bir bilgisayar sisteminin özel bir işlem veya görev yapmasını sağlayacak bir şekilde düzene konulmuş bilgisayar emir dizgesi ve bu emir dizgesinin oluşum ve gelişimini sağlayacak hazırlık çalışmalarıdır.”

Bilgisayar Programları / 2

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu m.2/1.

“İlim ve edebiyat eserleri şunlardır :

Herhangi bir şekilde dil ve yazı ile ifade olunan eserler ve her biçim altında ifade edilen bilgisayar programları ve bir sonraki aşamada program sonucu doğurması koşuluyla bunların hazırlık tasarımları.

...

Ara yüzüne temel oluşturan düşünce ve ilkeleri de içine almak üzere, bir bilgisayar programının herhangi bir ögesine temel oluşturan düşünce ve ilkeler eser sayılmazlar”

Veri Tabanları

Bir veri tabanının içeriğinin oluşturulmasına, doğrulanmasına veya sunumuna nitelik ve nicelik açısından esaslı bir nispet dahilinde yatırım yapan veri tabanı yapımcısı, veri tabanının içeriğinin önemli bir kısmının veya tamamının;

- a) Herhangi bir araç ile herhangi bir şekilde sürekli veya geçici olarak başka bir ortama aktarılması,
- b) Herhangi bir yolla dağıtılması, satılması, kiralanması veya topluma iletilmesi,

hususlarında (Kanunda sayılan istisnalar ile kamu güvenliği, idari ve yargı işlemlerinin gerektirdiği istisnalar dışında) izin vermek veya yasaklamak hakkına sahiptir.

Veri tabanı yapımcısına sağlanan koruma aleniyet tarihinden itibaren onbeş yıldır.

Meslek Birlikleri

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereği hak sahibi olan eser sahipleri ve bağlantılı hak sahipleri tarafından kurulan Meslek birliklerinin temel görevleri ;

-üyelerinin ortak çıkarlarını korumak,

-üyelerine Kanunla tanınmış haklarının idaresini ve takibini sağlamak,

-üyeleri adına hakların idaresi ve takibiyle ilgili ücretleri tahsil etmek,

-bu ücretleri belirlenen esaslar doğrultusunda üyelerine dağıtmak,

şeklinde sıralanabilir.

SINAI HAKLAR

Markalar

Endüstriyel Tasarımlar

Patentler ve Faydalı Modeller

Coğrafi İşaretler

Entegre Devre Topografyaları

- Haksız Rekabet

Markalar

Marka, bir teşebbüsün mal ve hizmetlerini bir başka teşebbüsün mal ve hizmetlerinden ayırt etmeyi sağlaması koşuluyla, kişi adları dahil, özellikle sözcükler şekiller, harfler sayılar, malların veya ambalajları biçimi gibi çizimle görüntülenebilen veya benzer biçimde ifade edilebilen, baskı yoluyla yayınlanabilir ve çoğaltılabilen her türlü işareti içerir.

Marka Tescil

Türk Patent Enstitüsü'ne müracaat

Şekli inceleme

Mutlak Red Sebepleri Yönünden inceleme

Başvuru tescil kararı

Başvurunun Resmi Marka Bülteninde Yayınlanması

İtiraz ?

Mutlak Red Sebepleri

Nispi Red Sebepleri

İtirazın Değerlendirilmesi ?

Yeniden İnceleme ve Değerlendirme ?

Tescil

Marka Davalar / Hukuk

HUKUK

Tecavüzün durdurulması,

Tecavüzün önlenmesi,

Tecavüzün tespiti,

Tazminat davaları

a) Maddi tazminat davası,

b) Manevi tazminat davası,

Delillerin tespiti,

El koyma,

Ürünler üzerinde mülkiyet hakkı tanınması,

Markaların silinmesi ve imha,

Hükmün ilgililere tebliği, kamuya yayın yoluyla duyurulması

ve ilanı,

İhtiyati tedbirler,

Gümrük korunması.

Markalar / Diğer 1

Sınıflar

Marka tescili seçilecek sınıflar için yapılır (45 sınıf bulunmaktadır... Mallar, 34; Hizmetler 11 sınıftan oluşmaktadır.)

Kullanım

Marka tescil tarihinden beş yıl içinde kullanılmalıdır.

Yenileme

10 yıllık sürelerle yenilenebilir.

Lisans & Devir

Noterden Sözleşme
TPE Tescil edilmeli

Markalar / Diğer 2

Hükümsüzlük Davası

Mutlak ve Nispi Red Sebeplerine dayanılarak;
Kullanmama durumuna dayanılarak;

...

(Karar geçmişe etkilidir)

Tanınmış Marka

Yurtdışı Tescil

Ülke seçilerek başvuru / Madrid Protokolü / Avrupa Markası

Öninceleme

İzleme

Endüstriyel Tasarımlar

Endüstriyel tasarım;

Bir ürünün (şekiller, renkler ve çeşitli unsurlardan oluşan) dış görünüşüne tanınan korumadır.

Koruma ürünün teknik özelliklerini ya da fonksiyonlarını içermez.

Tasarımlar / Nitelik

Tasarımların korunması için yeni ve ayırt edici niteliğe sahip olması gerekir.

Yenilik: Bir endüstriyel tasarımın aynısının, başvuru ve rüçhan tarihinden önce dünyanın herhangi bir yerinde kamuya sunulmamış olması.

Ayrt edicilik: Endüstriyel tasarımın, bilgilenmiş kullanıcı üzerinde yarattığı genel izlenim ile bilinen herhangi bir endüstriyel tasarımın bu kullanıcıda yarattığı izlenim arasında belirgin bir farklılık olması.

Tasarımlar / Diğer 1

Tescil itiraz

Tasarımlara bültende yayınlandıktan sonra (altı ay içinde) itiraz edilebilmektedir.

Hükümsüzlük Davası

Süre / Yenileme

Koruma süresi beşer yıllık yenileme şartının yerine getirilmesi kaydıyla 25 yıldır.

Hukuk Davaları / Ceza Davaları

Yurtdışı Tescil

Hedeflenen ülkede başvuru / Lahey Anlaşması / Topluluk Tasarımı

Patent (ve Faydalı Model)

Yeni (başvuru yapılmadan önce buluşun başkaları tarafından açıklanmamış olması)

Tekniğin bilinen durumunu aşan (ilgili teknik alandaki bir uzmanın, tekniğin bilinen durumundan kolaylıkla elde edemeyeceği bir çözüme ulaşılması)

Sanayiye uygulanabilir (seri üretim yapılabilir veya birden çok üretilebilir olması)

buluşlar, patent verilerek korunur.

Buluş, teknik bir problemin çözüdür.

Patent Tescil

TPE Müracaat
(Özet / Tarifname / Resimler / İstemler)

TPE Şekilsel inceleme

Uluslararası Araştırma

Bültende yayın

Uluslararası İnceleme

Tescil

Patent / Diğer

Yurtdışı Tescil

Hedeflenen ülkede başvuru / Patent İş Birliği Anlaşması / Avrupa Patenti

Koruma Süresi

Yıllık harçların ödenmesi kaydıyla;

İncelemeli Patent 20 yıl,

İncelemesiz Patent 7 yıl

Faydalı Model 10 yıl

süre ile korunur.

Rüçhan Hakkı

12 ay

Haksız Rekabet

Tescil edilmemiş marka / tasarım / buluş...

Ticaret ünvanları

Fikir ve sanat eserleri

Teşekkürler...

erdem@turkekul.av.tr

erdem@fikrihaklar.com